

O naší nádherné Zemi hovoří Krishnamurti

*Jiddu Krishnamurti (1895 – 1986) je mnohými považován za jedinečný hlas naší doby – s mimořádným dopadem na lidské vědomí. Jeho život představoval neúnavné cestování a sdílení originálních náhledů na existenci člověka v našem světě, psaní, hovory k tisícům posluchačů a diskuse s mnohdy proslulými mysliteli. Z knihy **Jiddu Krishnamurti: KRIZE NAŠEHO SVĚTA** (nakladatelství Santal, Na Výšinách 451/9, 460 05 Liberec 5, tel./fax: 482 750 143; 775 999 418, e-mail: santal@seznam.cz, http://www.nakladatelstvi-santal.cz) vás následně – ale i v dalších číslech MEDIA – budeme seznamovat s mimořádně moudrými pohledy a názory na veškeré dění kolem nás i v nás. V závorkách jsou uvedeny zdroje (tiskoviny, nebo přednášky), kde byla slova Krishnamurtiho zaznamenána a následně převzata do uvedených knihy.*

Bezdechá nádherna Země

Následující citáty jsou výběrem obzvláště hlubokých úryvků, jež mnohdy uvozují Krishnamurtiho spisy nebo jsou jejich integrální součástí a představují zcela nový literární žánr. Najdeme zde ličení přírody, filosofické úvahy a vnímavé náhledy, provázené hlubokou religiozní senzibilitou a starostlivým zájmem o osud člověka a celé naší planety.

* * *

* Je součástí vašeho života i smysl pro krásu nebo je to jen jakési věčné nevalné a bezvýznamné usilování od rána do noci? Podívali jste se někdy na horu či modré moře bez lomozu a věčného klábosení, prohlédli jste si někdy opravdu pozorně krásu moře a nádhery světla na vodní hladině? (*Hovory v Bombaji IV.*, 1982)

* Když pozorujete noční oblohu, v chladu a s nebem rozzařeným hvězdami, jste tu stále vy, myslitel a pozorovatel, který to všechno zakouší: vy, se svým bolavým srdcem, vy střed toho všeho. Proto také nechápete, co je to krása a láska. Sice o nich mluvíte a píšete, ale nepoznali jste je jinak než ve zřídkaokých okamžicích sebezapomnění. **Láska je pouze tam, kde není střed ani obvod. A když milujete, jste krásou.** (*Freedom from the Known*)

* Snad dosud nikdy nebyl člověk tak násilný a krutý jako v současnosti. Bude někdy žít na této divukrásné zemi pokojně, se špetkou božství a lásky ve svém srdci? (*Krishnamurti to Himself*, 1983)

* **Láska ke stromům je, nebo by měla být, součástí naší přirozenosti stejně jako dech.** Stejně jako my jsou kusem země a se svou zvláštní od-

měreností plné nádhery. Nad údolím stoupá sloup dýmu a dole projíždí těžké nákladní auto s nedávno utatými kmeny, dosud na sobě mají kůru. Teď kolem přechází houf švitořících dětí a tříští lesní ticho.

* Smrt stromu, na rozdíl od lidského konce, je cosi krásného. Na mrtvý strom v poušti, zbavený kůry a ohlazený sluncem a větrem, je úžasný pohled. Obrovskou mnohasetletou sekvoj skáceli za pár minut. Budou z ní trámy, židle, poslouží ke stavbě domu i k obohacení půdy, jenom ten úžasný obr už není.

* Tak časně zrána bylo údolí plné ticha. Slunce ještě nevyšlo nad kopce a zasněžené vrcholy byly dosud temné. Při pohledu na ně sis uvědomil stáří Země i vlastní pomijivost. Procházíš kolem, a ony zůstávají: hory, kopce, zelená pole, řeka. Budou tu stále, zatímco vy – se svými obavami, nedostatky a trápeními – odejdete... (*Meeting Life*)

* Bylo krásné ráno a slunce ještě příliš nehrálo. Ve vzduchu byl pozeňnaný mir... nežli se probudil člověk. (*The Only Revolution*)

* Z hory, kde stál, viděl téměř od obzoru k obzoru tři sta mil vzdálený Himaláj se svými hlubokými, temnými údolím. Vrchol za vrcholem pokrytý věčným sněhem a nikde dům, vesnice ani chatrč. Pak slunce pohladilo nejvyšší vrcholky a náhle se ten celý souvislý pás proměnil v jediný plamen. Země byla bezdechou nádhrou. Započal den. (*Meeting Life*)

* Jaký je váš vztah k oblakům plným večerního světla nebo ke ztichlým stromům? Podívejte se na ně, jako by to bylo poprvé! Prohlédněte si je bez bloudivých myšlenek, bez toho, abyste ta oblaka či stromy jakkoli pojmenovávali. Dívejte se pouze očima a srdcem. Jsou touto Zemí, stejně jako my! (*Meeting Life*)

* Zdálo se, že celý horizont je vyplněn těmi mračny. Dlouhá pásma fantastických staveb a tvarů, jaké by člověk nikdy nestvořil, se zvedala vzhůru k horám. V blízkém křoví se rozezpíval kos. Bylo to jako věčné pozeňnání. (*The Only Revolution*)

* Země je tu, aby ji člověk miloval a pečoval o ni – a ne, aby ji dělal na „tvou“ a „mou“. Jen blázen zasadí v zahradě strom a nazve ho „svým“. (*The Collected Works V*)

* **Citlivost musí být citlivostí vůči všemu kolem – vůči rostlinám, zvířatům, stromům, vůči obloze a vodě v řece, vůči prolétajícímu ptactvu... a stejně tak vůči rozpoložení lidí, vůči neznámému člověku jdoucímu kolem nás. Taková citlivost s sebou nese nepředvídatelné nesobecké od-**

ovědi, které jsou pravým morálním jednáním. (*Life Ahead*)

* Jak tak seděl bez hnutí, objevil se rysí samec. Vitr vzhůru z údolí, a proto necítil člověka. Hlasitě předl, třel se o kámen, krátký ocas vzhůru. Naprosto se radoval z nádhery Země. A ze všeho nejvíc se bál lidí – lidí věřících v boha, lidí, co se modlí, jsou bohatí a občas tudy chodí na lov. Když přecházel kolem, téměř jste cítili jeho pach, ale jak jste tak seděli ztichlí a bez hnutí, ani na vás nepohlédli. Byli jste součástí té skály, součástí krajiny. (*Krishnamurti to Himself*, 1983)

* Den za dnem, po celé týdny, než vyšlo slunce, sledoval strom u řeky. Když s ním dokážete navázat spojení, navážete jej i s lidskými bytostmi. Beze vztahu k živým věcem Země lze přijít i o veškeré vztahy k lidem. (*Krishnamurti to Himself*, 1983)

* Najednou se objevila skupina zpívajících mnichů, mřících ke vzdálené vesnici. Bylo jich alespoň osm, tři z nich velice mladí. V šafránových róbách a s oholenými hlavami kráčeli se sklopenýma, do sebe soustředěnýma očima, které ani trochu nepohlédly na ty nádherné stromy s tisíci květy, ani na laskavé zelené pahorky všude kolem... Krása je přece nebezpečná – vzbuzuje žádost! (*Meeting Life*)

* Se svou planetou zacházíme podobně jako s jejími plody. Necítíme k ní lásku, jenom ji využíváme. Kdybychom ji měli rádi, zacházeli bychom s jejími tvůrcy mnohem šetrněji. My však její přírodu pouze využíváme, ať už za účelem úniku nebo k určitým prospěchářským cílům. A pořád nejsme schopni s tím přestat a svoji planetu s jejími plody začít milovat. (*The Collected Works V*)

* * *

Krishnamurti mi vyprávěl historiky o svých setkáních se zvířaty – s tygry a medvědy, s chrstýši, a dokonce i s jedním rysem.

Přitom mi řekl: „Citlivost znamená, že jste citlivý ke všemu. Díváte se opravdu na květiny či stromy, které máte před očima?“

„Ne,“ odpověděl jsem.

„Jestli ne, o hodné přicházíte.“ A pokračoval: „Jednou jsme u Benáres šli kolem mangového háje. Můj průvodce poznamenal, že ty stromy už léta neplodí a že je bude muset porazit. Dejte pozor, zvolal jsem jejich směrem. Když nebudete rodit, porazí vás!“

„A co bylo pak?“ Ptal jsem se.

„Ještě téhož roku rodily,“ odpověděl. „Ale se mnou to nemá nic společného...“ (*Asit Chandmal, One Thousand Moons*)